

บทที่ 4

แนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ในการนำเสนอแนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง
จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นผลจากการวิจัยในระยะที่ 2 นี้ มีรายละเอียด ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 มีคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 คำถาม คือ

1. แนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรีเป็นอย่างไร
2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรีเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้
กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 นี้ นับว่าเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเป็นโอกาสที่ผู้มีส่วน
สำคัญและ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี จะได้มาร่วมกันพิจารณาเพื่อ
แสวงหาแนวทางและวิธีการที่มีประสิทธิภาพและมีความเป็นไปได้สูงในการพัฒนา พร้อมทั้ง

ร่วมกันกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ดังนั้น จึงใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการวิจัย โดยดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กรอบการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำกรอบการวิจัยที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 มาเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

- 1.1 การมีเป้าหมายร่วมกัน
- 1.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 1.3 การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม
- 1.4 การตัดสินใจร่วมกัน

ทั้งนี้ ได้นำปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี ที่ได้ค้นพบจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาพิจารณาพร้อมกับกรอบแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ ความเป็นไปได้และความเหมาะสมในการดำเนินการเป็นสำคัญ

2. ประชากร ประกอบด้วย

2.1 ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง ได้แก่ ตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จำนวน 5 คน ซึ่งได้รับการคัดเลือกจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ให้เข้ามาเป็นตัวแทนในการแสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มในครั้งนี้

2.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียน ได้แก่ ตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 11 คน ประกอบด้วย

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาวง	จำนวน 1 คน
2.2.2 ศึกษานิเทศก์	จำนวน 2 คน
2.2.3 อาจารย์ประจำโรงเรียนวัดเขาวง	จำนวน 3 คน
2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 3 คน
2.2.5 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาวง	จำนวน 1 คน
2.2.6 ผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน 1 คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้เทคนิคและวิธีการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยการสร้างโอกาส กระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน และเสริมพลังให้ผู้มีส่วนอย่างสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง ทุกฝ่ายได้มาร่วมกันระดมความคิดเพื่อแสวงหาแนวทางและวิธีการ

พัฒนาและกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม โดยใช้การประชุมกลุ่มเฉพาะ (focus group discussion) ในวันที่ 30 มกราคม 2551 เวลา 13.00 - 15.30 น. ณ ห้องสมุดโรงเรียนวัดเขาวง เป็นการประชุมของผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาวง ศึกษาพิเศษ อาจารย์ประจำโรงเรียนวัดเขาวง คณะกรรมการสถานศึกษา นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเขาวง ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 คน (รายชื่อดังปรากฏในภาคผนวก หน้า 182) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ร่วมกันแสวงหาแนวทาง วิธีการและดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) แบบสรุปข้อความการรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

จากเทคนิควิธีการของการวิจัยและพัฒนาเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องซึ่งเริ่มต้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง และนำไปสู่การแสวงหาแนวทางและวิธีการในการพัฒนาของผู้ที่มีส่วนสำคัญและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. แนวทางและวิธีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยการดำเนินงานใน 2 กิจกรรม ได้แก่

1.1 ชุดฝึกกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี

ชุดฝึกกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เจตคติ และพฤติกรรมที่ถูกต้องเกี่ยวกับการมีเป้าหมายร่วมกัน การมีส่วนร่วมในการดำเนินการตัดสินใจสื่อสารกันในกลุ่ม การตัดสินใจร่วมกัน รูปแบบการฝึกกิจกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นระบบการจัดองค์ประกอบต่างๆ ที่สำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยหลักการ โครงสร้าง เนื้อหา วิธีการ กิจกรรม การประเมินผล สื่อสำเร็จรูปรวมทั้งระบบการนำรูปแบบไปใช้ องค์ประกอบต่างๆ ดังกล่าวได้รับการจัดไว้อย่างเป็น

ระเบียบ มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันในลักษณะที่จะช่วยเอื้ออำนวยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวงมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยชุดฝึกจำนวน 4 ชุด ได้แก่

1.1.1 ชุดฝึกการมีเป้าหมายร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และความจำเป็นในการมีเป้าหมายร่วมกันในการทำงานให้ชัดเจน รวมทั้งการทำความเข้าใจเป้าหมายนั้นให้นักเรียนรับรู้และเข้าใจตรงกันโดยให้นักเรียนได้ร่วมทำงานชิ้นหนึ่ง (ของปริศนา) ซึ่งจะทำให้นักเรียนเห็นผลดี ผลเสียของการเข้าใจหรือไม่เข้าใจเป้าหมายร่วมกัน

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายของการทำงานร่วมกัน

1.2 เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

1.3 เพื่อให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมการกำหนดเป้าหมายก่อนทำงานกลุ่มทุกครั้ง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนจะสามารถทำงานโดยมีการวางเป้าหมายร่วมกันก่อนทำงานทุกครั้ง และเข้าใจเป้าหมายร่วมกัน

แนวคิด

1. ในการทำงานร่วมกันหลายๆ คน การกำหนดเป้าหมายของการทำงานให้ชัดเจนเป็นที่เข้าใจง่ายแก่ผู้ร่วมงาน รวมทั้งการชี้แจงให้ผู้ร่วมงานรับรู้และเข้าใจเป้าหมายตรงกัน เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เป็นการช่วยป้องกันไม่ให้เกิดคนทำไปคนละทิศคนละทาง ทำให้งานบรรลุผลช้าหรือผลงานที่ได้ไม่ตรงกับเป้าหมายที่ต้องการ

2. หัวหน้ากลุ่มต้องตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจสอบว่าสมาชิกกลุ่มทุกคน ได้รับรู้แล้วเข้าใจเป้าหมายของการทำงานตรงกันก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงาน เพราะความเข้าใจไม่ตรงกัน อาจจะเป็นสาเหตุก่อให้เกิดอุปสรรคในการทำงานภายหลัง ดังนั้น หัวหน้าต้องตรวจสอบความเข้าใจของสมาชิกก่อนการปฏิบัติงานทุกครั้ง

(รายละเอียดของชุดฝึกดังปรากฏในภาคผนวก หน้า 140)

1.1.2 ชุดฝึกการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นกิจกรรมที่มุ่งให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้แก่กลุ่ม โดยการให้นักเรียนเห็นถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการที่กลุ่มขาดความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน

1.2 เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

1.3 เพื่อให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่มทุกครั้ง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว นักเรียนทุกคนจะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของกลุ่ม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานร่วมกัน

แนวคิด

ในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มให้สำเร็จ องค์ประกอบที่มีความสำคัญมากก็คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่ม หากสมาชิกกลุ่มทุกคนให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ งานไม่ว่าจะใหญ่หรือยากเพียงใด ก็ย่อมมีทางสำเร็จได้ ตรงกันข้ามหากสมาชิกกลุ่มต่างก็เกี่ยงกัน ไม่ช่วงเหลือกลุ่ม หรือไม่เสียสละให้แก่กลุ่ม จะเอาแต่ประโยชน์ของตนเป็นหลัก งานของกลุ่มก็ย่อมกระทบกระเทือนไปด้วย

(รายละเอียดของชุดฝึกตั้งปรากฏในภาคผนวก หน้า 146)

1.1.3 ชุดฝึกการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม โดยการให้นักเรียนได้เล่นเกมพรายกระชับซึ่งเป็นเกมแข่งขันเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม และทำแบบฝึกหัดร่วมกันเพื่อเลือกหาแนวทางในการปฏิบัติตนให้มีลักษณะของการติดต่อสื่อสารกันที่ดี เพื่อให้การทำงานร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จุดมุ่งหมาย

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม

1.2 เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

1.3 เพื่อให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มในการทำงานทุกครั้ง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว นักเรียนจะทำงานกลุ่มโดยมีการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มทุกครั้ง เข้าใจความหมายเดียวกัน

แนวคิด

1. การติดต่อสื่อสารกันในกลุ่มมีความสำคัญต่อการทำงาน การสื่อสารไม่ชัดเจนจะเกิดผลเสีย เกิดการสื่อสารผิดพลาดทำให้ความเข้าใจไม่ตรงกัน และอาจทำงานไม่ตรงตามเป้าหมาย

2. การติดต่อสื่อสารที่ดีในกลุ่มนั้นต้องประกอบด้วยทักษะการพูดและทักษะการฟังที่มีประสิทธิภาพ

(รายละเอียดของชุดฝึกตั้งปรากฏในภาคผนวกหน้า 153)

1.1.4 ชุดฝึกการตัดสินใจร่วมกัน เป็นกิจกรรมที่ต้องการให้นักเรียนได้เห็นถึงวิธีการในการตัดสินใจของกลุ่ม นอกเหนือไปจากวิธีการลงคะแนนเสียง การตัดสินใจที่คั้นควรตั้งอยู่บนหลักของเหตุผลซึ่งกลุ่มเห็นพ้องต้องกัน นักเรียนจะได้เห็นวิธีการและผลของการตัดสินใจจากการร่วมกันคิดตัดสินใจในโจทย์ปัญหาที่กำหนดให้

วัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้นักเรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการตัดสินใจร่วมกันในกลุ่ม

1.2 เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม

1.3 เพื่อให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมการตัดสินใจร่วมกันในการทำงานทุกครั้ง

2. จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

หลังจากเรียนจบบทเรียนแล้ว นักเรียนจะทำงานกลุ่มโดยมีการตัดสินใจร่วมกันในการทำงาน โดยยึดหลักเหตุผลในการร่วมกันตัดสินใจ

แนวคิด

1. ในการทำงานเป็นกลุ่มนั้น ผู้ร่วมงานทุกคนจะต้องปรึกษาหารือกัน ช่วยกันคิดตัดสินใจในงานทั้งหลายของกลุ่ม

2. เนื่องจากคนเรามีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงเป็นสาเหตุทำให้เกิดความยากลำบากในการตัดสินใจวิธีที่นิยมใช้กันคือ การลงคะแนนเสียง ความคิดใดได้คะแนนเสียงส่วนใหญ่ก็ชนะไป วิธีนี้เป็นวิธีที่ตกลงกันได้ง่าย ใช้เวลารวดเร็ว ไม่ยุ่งยากลำบาก แต่มีข้อเสียตรงที่ว่าเสียงส่วนใหญ่อาจไม่ใช่เสียงที่ถูกต้องเสมอไป และการตกลงกันด้วยวิธีแพ้ – ชนะอาจจะทำให้คนที่แพ้คะแนนเสียงเกิดไม่พอใจและไม่ให้ความร่วมมือ

3. หากกลุ่มสามารถใช้วิธีในการตัดสินใจ ที่ตั้งอยู่บนหลักเหตุและผล โดยพิจารณาาร่วมกันถึงเหตุและผลและยอมรับในเหตุและผลร่วมกัน ก็จะทำให้กลุ่มได้ผลการตัดสินใจที่ดี รอบคอบ เหมาะสมและผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจมากกว่า

(รายละเอียดของชุดฝึกตั้งปรากฏในภาคผนวก หน้า 158)

1.2 โครงการกลุ่มและการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่ม

โครงการกลุ่มและการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียน โดยให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม เลือกเรื่องในแต่ละกลุ่มสนใจที่จะทำโครงการกลุ่ม ประกอบด้วยโครงการกลุ่ม 3 เรื่อง ดังนี้

1.2.1 กลุ่มที่ 1 มีสมาชิกจำนวน 5 คน จัดทำโครงการกลุ่ม เรื่อง การดูแลสุขภาพความสะอาดของปากและฟัน (รายละเอียดของโครงการกลุ่มตั้งปรากฏในภาคผนวก หน้า 163)

1.2.2 กลุ่มที่ 2 มีสมาชิกจำนวน 5 คน จัดทำโครงการกลุ่ม เรื่อง เพชรฆาตกำจัดกลิ่นรักแร้ (รายละเอียดของโครงการกลุ่มตั้งปรากฏในภาคผนวก หน้า 165)

1.2.3 กลุ่มที่ 3 มีสมาชิกจำนวน 4 คน จัดทำโครงการกลุ่ม เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต หมวดการคบมิตร (รายละเอียดของโครงการกลุ่มตั้งปรากฏในภาคผนวก หน้า 168)

เมื่อนักเรียนในแต่ละกลุ่มได้ทำการศึกษาในเรื่องที่แต่ละกลุ่มได้เลือกไว้แล้ว ขั้นตอนต่อไปให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำโครงการกลุ่มของตนเองเพื่อนำเสนอเป็นนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่ม ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนวัดเขาวง และผู้สนใจทั่วไปได้เข้าชม

2. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี

2.1 นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม คอบถูกต้องร้อยละ 80

2.2 นักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 75

2.3 นักเรียนมีพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในแต่ละด้าน ร้อยละ 75

2.4 นักเรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม จัดทำโครงการกลุ่มและนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่มอยู่ในระดับดีมาก

ตาราง 14 สรุปแนวทาง วิธีการพัฒนา และกำหนดดัชนีชี้วัดความสำเร็จการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเขาวง จังหวัดสระบุรี

แนวทางการพัฒนา	วิธีการ/กิจกรรม	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
1. การใช้ชุดฝึกกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม	1. ชุดฝึกการมีเป้าหมายร่วมกัน 2. ชุดฝึกการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 3. ชุดฝึกการติดต่อสื่อสารกันในกลุ่ม 4. ชุดฝึกการตัดสินใจร่วมกัน	1. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มตอบถูกต้องร้อยละ 80 2. นักเรียนมีเจตคติต่อกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ร้อยละ 75 3. นักเรียนมีพฤติกรรมกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ในแต่ละด้านร้อยละ 75
2. โครงงานกลุ่มและการแสดงนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่ม	1. ให้นักเรียนแบ่งเป็น 3 กลุ่ม เลือกเรื่องที่จะศึกษาและจัดทำโครงงานกลุ่มของตนเอง 2. นำโครงงานกลุ่มที่ทำมาจัดแสดงนิทรรศการแก่ผู้สนใจได้เข้าชม	นักเรียนสามารถใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม จัดทำโครงงานกลุ่มและนำเสนอโดยการจัดนิทรรศการการเรียนรู้ของกลุ่มอยู่ในระดับดีมาก